Jón Bálsson

HANDRIT

Gjaldkeramálið. Ríkisútvarpið
Rúnki í Rauðhólum. Tjörnin

XII. BINDI

Jón Pálsson,
fyrrv. bankagjaldkeri

H A N D R I T

XII. bindi

I. Ýmis skjöl og bréf varðandi deilur Jóns Pálssonar við stjórn Landsbanka Íslands.

II. Ýmislegt um starfsemi ríkisútvarpsins.

III. Runki í Rauðhólum.

IV. Tjörnin og fuglalífið þar.

E f n i s y f i r l i t

I. Ýmis skjöl og bréf varðandi málaferli Jóns Pálssonar og stjórnar Landsbanka Íslands.

1. Afrit af bréfaskiptum bankastjórnar Landsbanka Íslands og stjórnarráðsins varðandi málaferli Jóns Pálssonar þáverandi aðalféhirðis Landsbankans við stjórn þess banka.
   a) Bréf stjórnarráðsins dagsett 14.april 1916.
   b) Svar bankastjórnarinnar dagsett 26.apríl 1916 ásamt útdrætti úr fundarbók bankastjórnar Landsbankans dagsettum 8. april 1916.
   c) Svar stjórnarráðsins dagsett 27. apríl 1916.
   d) Svar bankastjórnarinnar dagsett 5. mai 1916.
   e) Svar stjórnarráðsins dagsett 3. mai 1916.
   f) Svar bankastjórnarinnar dagsett 15. mai 1916 ásamt afriti af tveim köflum úr bókunum Technik des Bankbetriebes eftir Buchwald og The history principles and practise of banking eftir Gilbert og Sykes.

2. Ávarp til Jóns Pálssonar bankagjaldkera. Nokkrar vísur eftir Guðmund Guðmundsson, bóksala á Eyrarbakka og með hendi hans.
   1 blað oct. Merkt: "Austanvjeri".

3. a) Ávarp til Jóns Pálssonar með undirskriftum 39 manna.
   b) Ávarp með 17 undirskriftum.
   c) Ávarp með 11 undirskriftum.
   d) Símskeyti frá Eyrarbakka með 8 undirskriftum.

4. Bréf til Alþingis og bankastjórnar Landsbankans um aukningu á mótalningsfé féhirða. Samið af A.J.Johnson en að líkindum aldrei sent.

5. Bréf Jóns Pálssonar til stjórnar Landsbanka Íslands varðandi endurgreiðslu á tjóni, sem hann hefur orðið fyrir við féhirðisstörf sín.

6. Bréf stjórnarráðsins til Jóns Pálssonar ásamt endurriti af svari stjórnarráðsins við bréfi bankastjórnar Landsbankans dagsett 24. desember 1915.

7. Bréf stjórnarráðsins til Jóns Pálssonar þar sem óskað er eftir umsögn hans um kæru stjórnar Landsbankans dagsett 24. og 30. desember 1915.

8. Bréf stjórnarráðsins til Jóns Pálssonar dagsett 6. júni 1916. Þar er endurrit af svari stjórnarráðsins við bréfi bankastj. Landsbankans 26. apríl 1916.

9. Eftirrit af bréfum bankastjórnar Landsbanka Íslands varðandi gjaldkeramálið. Dagsett 24.desember 1915 ásamt eftirriti úr einkafundabók stjórnar Landsbankans.

10. Eftirrit af sparisjóðsbók Elíasar Halldórssonar, sem mestum deilum olli í gjaldkeramálinu. Sber skjöl viðv. Landsbankanum, bls. 7 o.s.frv.

11. Fimm vottorð um framkomu Jóns Pálssonar sem aðalféhirðir Landsbanka Íslands.

12. Meðmælabréf til handa Jóni Pálssyni og eftirrit af umsókn hans um bókarastarf við Landsbanka Íslands.

13. Skrá um laun starfsmanna Landsbanka Íslands og Íslandsbanka árin 1923 og 1924.

14. Svar bankastjórnar Landsbankans dagsett 29. janúar 1916 við bréfi stjórnarráðsins dagsettu 22. desember 1915.

15. Umsókn Jóns Pálssonar um lausn frá störfum um þriggja ára skeið sökum heilsubrests. Læknisvottorð og svarbréf stjórnar Landsbankans.

16. Veð féhirðis Landsbankans, Jóns Pálssonar.
    a) Ýmsar eignir Jóns Pálssonar í Reykjavík og á Stokkseyri.
    b) Matsgörð á eignum Jóns Pálssonar á Stokkseyri.
    c) Tryggingarbréf fyrir 5000 króna vixli.
    d) Veðsett veðskuldarbréf með bréfi dagsettu 3. desember 1917. Hér bréfið.

17. Yfirlýsingar og vottorð, send Jóni Pálssyni meðan á bankamálunum stóð.

18. Ýmis skjöl varðandi gjaldkeramálið.
    a) Skrá yfir laun starfsmanna Landsbanka Íslands frá 1. janúar 1916 með athugasemd Björns Kristjánssonar um að laun gjaldkera skuli ekki greiðast fyrr en stjórnarráðið hafi skorið úr kæru bankastjórnarinnar á hendur yfirgjaldkera og þá aðeins eftir aðvörun bankastjórnarinnar. Ennfremur: Bréf stjórnarráðsins með fyrirmælum um að greiða Jóni Pálssyni laun sín. Dagsett: 5. janúar 1916.
    b) Fjögur fylgiskjöl ranglega útreiknuð og endurskoðuð af innanbankaendurskoðanda Árna Jóhannessyni.
    c) Tvö blöð með hendi Jóns Pálssonar um fyrirmæli bankastjórnarinnar um að banna gjaldkera að skoða bækur bankans, aðrar en þær, sem beinlínis komi gjaldkera við, og viðskipti Jóns við Björn Kristjánsson bankastjóra út af því máli.

d) Eftirrit af reikningi Jóns Ásbjörnssonar yfirdómslögmanns til Landsbankans fyrir aðstoð hans sem lögfræðings í gjaldkeramálunum.

e) Tvö ranglega reiknuð fylgiskjöl.

II. Ýmislegt um starfsemi Ríkisútvarpsins.

1. Ámælisverður leikritaflutningur Ríkisútvarpsins.
   2 renningar.

2. Barnatímar útvarpsins. Gagnrýni.
   2 blöð qto.

3. Bragð er að þá barnið finnur.
   Um barnatíma útvarpsins.

4. Fyrirspurn til Ríkisútvarpsins.
   1 renningur.

5. Gaabb eða hvað?
   útvarpið gagnrýnt í tilefni af áskorun þess, um að útvarpshlustendur segi til um það, með atkvæðagreiðslu, hverja þeir kysi öðrum fremur til þess að flytja útvarpserindi.
   2 blöð qto.
   + 1 blað qto. Frumdrög.

6. Hugleiðingar um Ríkisútvarpið.
   a) 3 blöð qto. Reykjavík, 2.september 1942.
   Merkt: Snorri.
   b) 2 blöð qto. Reykjavík, 2. september 1942.

7. Hlutdrægni útvarpsins.
   2 renningar.

8. Hvert er ferð þinni heitið?
   Útvarpsleikrit- og sögur gagnrýndar.
   3 blöð qto.

9. Júbilhátíðin. Um útvarpsleikrit.
   3 renningar.

10. a) Klaufaskapur. Óviðeigandi útvarpsleikrit.
    b) Hættan af hitaveitubrónum.
    Ritað annarsvegar á renninginn.
    2 renningar.

11. Lærdómskverið og útvarpið.
    1 renningur.

12. Nokkrar fyrirspurnir til útvarpsráðs.
    1 blað qto. Merkt: Útvarpshlustandi.

13. Um barnatíma útvarpsins. Gagnrýni.
2 blöð qto. Reykjavík, 16. mars 1937.

14. Um erindaflutning hjá Ríkisútvarpinu.
2 miðar.

15. Um útvarpserindið: Um eðli og innræti konunnar.
2 blöð qto.

16. Léleg útvarpsstarfsemi.
1 blað.

17. Útvarpið. Gagmrýni merkt: Útvarpshlustandi að austan.
2 blöð qto.

18. Útvarpið. Starfsemi þess gagnrýnd.
2 1/2 blað fol.

19. Vanræksla eða hugsunarleysi?
Á útvarpið að leika sorgarlög á undan lestri slysafregna?
2 renningar.

III. Rauðhóla - Rúnki.

1. Enn skrifar Rauðhóla - Rúnki.
Hugleiðingar Rauðhóla - Rúnka um vísítölu, landbúnað og önnur vandamál.
3 renningar.

2. Ferðapistlar Runka í Rauðhólum.
2 blöð qto.

3. Framfarirnar og vínsala ríkisins.
Hugleiðingar Rúnka í Rauðhólum um þetta mál.
3 renningar.

4. Hvað er að frétta úr höfninni?

a) "Vísir", laugardaginn 14.mars 1942.
32.árg. 39. tbl.

b) 1 blað qto.
Eftir Rauðhóla - Rúnka = Jón Pálsson.

5. Nýjasta hugdettan. Svartadauðabarkurinn.
2 blöð qto. Merkt: Rauðhóla - Rúnki.

6. Nýstárleg tillaga Rúnka í Rauðhólum í áfengismálum.
Svartadauðaskipsskrokkurinn á Rauðavatni.
6 renningar.

7. Óheppilegt uppeldi.
1 blað merkt: Rúnki í Rauðhólum.

8. Róttæk framfaratillaga frá Rúnka í Rauðhólum.
3 blöð qto.

9. Rúnki í Rauðhólum bregður sér norður. Ferðapistill.
3 blöð qto.

10. Rúnki í Rauðhólum ræðir um málhreinsun og blótsyrði.
2 blöð qto.

11. Rúnki í Rauðhólum ræðir um nýtt fyrirkomulag vínsölu til þess að "svartidauðinn" nái til sem flestra.
2 renningar.

12. Rúnki í Rauðhólum segir frá æfintýri konu sinnar.
2 blöð qto.

13. Rúnki í Rauðhólum skrifar um orðið "scrutator".
Sber Handrit Jóns Pálssonar, VIII. bindi I.no.36.
1 blað qto.

14. Runki í Rauðhólum skrifar um sérkennilegar auglýsingar.
1 renningur.

15. Svartadauðatankskipið á Rauðavatni.
Nýstárleg tillaga í áfengismálum.
1 blað fol.

16. Svartadauðatankskipið á Rauðavatni. Rúnki í Rauðhólum kemur fram með nýstárlega tillögu í einu hinu mesta þjóðnytjamáli þjóðarinnar.
Tvær greinar:
a) 3 renningar
b) 5 renningar

IV. Tjörnin og fuglalífið þar.

1. Á að leyfa kappróður á tjörninni?
3 blöð. Reykjavík, 5. mars 1943.

2. Á að leyfa kappróður á tjörninni?
5 blöð fol. + 1 renningur.

3. Aðbúnaður andarunganna á tjörninni.
3 blöð. Reykjavík, 30. júni 1945.

4. Börnin - fugarnir - tjörnin.
2 blöð qto. Reykjavík, 24. júni 1944.
+ 2 renningar.

5. Erindi til bæjarstjórnar Reykjavíkur um aðhlynningu fuglanna á tjörninni í Reykjavík og byggingu nýrra tjarnarhólma. Dagsett í Reykjavík, 7.mars 1934.
2 blöð qto.

6. Fuglalífið í bænum. Erindi flutt 13. júli 1936 í stúkunni St. Víking, I.O.G.T.
16 blöð qto.

7. a) Fuglalífið í bænum.
1 blað qto.

b) Endurnar á tjörninni.
1 blað oct. Reykjavík, 10. júni 1944.

8. Hjálpendur dýranna (m.a. börnin)
3 blöð qto. Reykjavík, 24. apríl 1942.

9. Krían kemur í tjarnarhólmann.
2 renningar.

10. Lagfæring tjarnarhólmans.
2 renningar.

11. Landnám. Krían sezt að í tjarnarhólmanum og rekur á brott óboðna gesti.
1 renningur. Reykjavík, 16. mai 1941.

12. Mótmælabréf til bæjarráðs Reykjavíkur gegn kappróðrum á tjörninni.
2 blöð qto. Vélrituð. Undirrituð þannig:
Dýraverndunarfélag Íslands
Barnaverndarnefnd Reykjavíkur
Fuglavinafélagið Fönix
Ennfremur: 1 blað qto. Uppkast.

13. Óvinir andarunganna á tjörninni.
1 blað qto. Reykjavík, 10. júni 1944.

14. Tjarnarhólminn. Tvö frumdrög að ritgerð. Birt að nokkurru í Lesbók Morgunblaðsins, VIII.árg.1933 41. tbl. bls. 323 - 324.
16 blöð qto.

15. Tjarnarhólminn.
1 1/2 blað. Reykjavík, 29. ágúst 1934.

16. Tjarnarhólminn og börnin.
2 blöð fol. Vantar aftan við.

17. Tjörnin.
2 blöð fol. Annarsvegar á blöðin er rituð áskorun til frá Stokkseyringum um að flytja oftar verk eftir Ísólf Pálsson, tónskáld, bróður Jóns Pálssonar.

18. Verður leyft að kappróður fari fram á tjörninni?
2 1/2 blað fol.

19. Þegar krían kemur í tjarnarhólmann.
2 blöð fol. + 1 blað qto.